

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 19. 12. 2012
COM(2012) 781 final

**SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNE MU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**o realizácii, výsledkoch a celkovom hodnotení Európskeho roka dobrovoľníckej práce
2011**

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

o realizácii, výsledkoch a celkovom hodnotení Európskeho roka dobrovoľníckej práce 2011

1. KONTEXT:

1.1. Úvod

V súlade s rozhodnutím o vyhlásení Európskeho roka dobrovoľníckej práce 2011¹ táto správa ponúka prehľad o realizácii, výsledkoch a celkových úspechoch Európskeho roka dobrovoľníckej práce na základe záverov externého hodnotenia Európskeho roka dobrovoľníckej práce².

Európska Komisia v roku 2006 uskutočnila konzultácie s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom na tému budúceho smerovania dobrovoľníckej práce na európskej úrovni. Jedným zo základných odporúčaní, ktoré Európsky hospodársky a sociálny výbor uviedol vo svojom prieskumnom stanovisku o úlohe dobrovoľníckej činnosti v európskej spoločnosti a jej vplyve z decembra 2006, bolo, aby Komisia „*zorganizovala Rok dobrovoľníkov a tak rýchlo, ako je to možné, vydala bielu knihu o dobrovoľnej činnosti a aktívnom občianstve v Európe*“.³

Vytvorilo sa združenie mimovládnych organizácií podporujúcich myšlienku Európskeho roka dobrovoľníckej práce a spustila sa kampaň občianskej spoločnosti zameraná na vyhlásenie roka 2011 za Európsky rok dobrovoľníckej práce. V roku 2008 prijal Európsky parlament vyhlásenie⁴ na podporu výzvy na vyhlásenie roka 2011 za Európsky rok dobrovoľníckej práce, čo bol významný moment a základ výrazných očakávaní.

V roku 2009 Európsky parlament a Rada schválili návrh Komisie vyhlásiť rok 2011 za Európsky rok dobrovoľníckych činností podporujúcich aktívne občianstvo (ďalej len „ERD 2011“).

Desať rokov po Medzinárodnom roku dobrovoľníctva OSN 2001 prišiel ERD 2011 v pravú chvíľu ako reakcia na očakávania občianskej spoločnosti a na mobilizáciu zainteresovaných strán v oblasti dobrovoľníctva v členských štátoch v súvislosti s témou dobrovoľníctva ako prejavu občianskej účasti. Dokázal, že Európania si ctia hodnoty solidarity, spravodlivosti a začleňovania a ukázal, že európske inštitúcie si plnia úlohu podpory dobrovoľníctva.

¹ Rozhodnutie Rady 2010/37/ES z 27. novembra 2009 o Európskom roku dobrovoľníckych činností podporujúcich aktívne občianstvo (2011), Ú. v. EÚ L 17, 22.1.2010, s. 43 – 49.

² Hodnotenie Európskeho roka dobrovoľníckej práce 2011, Deloitte, jún 2012.

³ Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru: Dobrovoľná činnosť, jej úloha v európskej spoločnosti a jej vplyv; SOC/243-CESE 1575/2006.

⁴ Pisomné vyhlásenie o vyhlásení roku 2011 za Európsky rok dobrovoľníckej práce z 9.4.2008.

1.2. Európsky rok 2011 a jeho ciele

ERD 2011 bol pripravený tak, aby v plnej miere rešpektoval zásadu subsidiarity a aby podnietil úsilie, ktoré vynakladajú členské štáty, regionálne a miestne orgány s cieľom vytvoriť lepšie podmienky pre dobrovoľnícke činnosti a ich vyššiu viditeľnosť v Európskej únii prostredníctvom sledovania štyroch cieľov:

- pracovať na vytváraní prostredia priaznivého pre dobrovoľníctvo v EÚ s cieľom zakotviť dobrovoľníctvo ako súčasť podpory občianskej účasti;
- mobilizovať organizátorov dobrovoľníckych činností s cieľom zlepšiť kvalitu dobrovoľníckych činností;
- uznávať dobrovoľnícke činnosti;
- zvyšovať informovanosť o hodnote a význame dobrovoľníctva.

2. ČO SA DOSIAHLO EURÓPSKYM ROKOM?

2.1. Kontext

ERD 2011 sa uskutočnil na pozadí svetovej hospodárskej krízy. Táto situácia poskytla kontext, v rámci ktorého občania uznali význam spoločenskej solidarity postavenej na záväzku jednotlivých dobrovoľníkov, čím sa stali vnímavejší voči myšlienkam a hodnotám dobrovoľníctva a jeho úlohe pri posilnení účasti občanov.

V tejto súvislosti sa v rámci ERD 2011 ukázala potreba ďalej rozvíjať kvalitu dobrovoľníctva v príslušnom právnom rámci. Dobrovoľníctvo bolo uznané ako výraz solidarity medzi občanmi, prispieva k blahu našej spoločnosti a vyvažuje vplyv sociálneho vylúčenia, chudoby, intolerancie, rasizmu, xenofóbie a nespravodlivosti. V tomto ohľade ERD 2011 vytvoril prirodzené prepojenie s predchádzajúcim rokom 2010, ktorý bol Európskym rokom boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu.

2.2. Pevný politický záväzok

ERD 2011 zaúčinkoval ako katalyzátor politických zmien na úrovni Európskej únie aj na vnútroštátnej úrovni. Niekoľko dôležitých politických dokumentov bolo prijatých už v priebehu roka:

Komisia prijala „Oznámenie o politikách EÚ a dobrovoľníctve: uznávanie a podpora cezhraničných dobrovoľných aktivít v EÚ“⁵.

Rada počas poľského predsedníctva prijala Závery o úlohe dobrovoľníckych činností v sociálnej politike⁶, ako aj o úlohe športových dobrovoľníckych činností pri podporovaní aktívneho občianstva⁷.

⁵ Oznámenie o politikách EÚ a dobrovoľníctve: uznávanie a podpora cezhraničných dobrovoľných aktivít v EÚ, KOM(2011) 568 v konečnom znení z 20.9.2011.

⁶ Závery Rady o úlohe dobrovoľníckych činností v sociálnej politike z 3. októbra 2011;

⁷ Závery Rady o úlohe športových dobrovoľníckych činností pri podporovaní aktívneho občianstva z 28. a 29.11.2011.

V marci 2012 Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal svoje stanovisko k oznámeniu Komisie zo septembra 2011⁸.

V júni 2012 Európsky parlament prijal „Správu o uznávaní a podpore cezhraničných dobrovoľníckych činností v Európskej únii“⁹.

Na európskej úrovni bude súbor ďalších opatrení, ktorý uľahčí dobrovoľnícku prácu všeobecne, a najmä cezhraničné dobrovoľníctvo:

Európsky rok aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami 2012 (ER 2012) prevzal tému dobrovoľníctva prostredníctvom podpory seniorského dobrovoľníctva. Jedna z jeho kľúčových akcií, Európsky deň sily seniorov, bola pozvánkou pre miestne orgány a dobrovoľnícke organizácie, aby sa pokúsili nájsť nové spôsoby zapojenia občanov – seniorov do dobrovoľníckych činností.

Európsky rok občanov 2013 bude stavať na úspechoch ERD 2011.

V kontexte stratégie Európa 2020 a hlavných iniciatív „Mládež v pohybe“ a „Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta“ Komisia predložila návrh odporúčania Rady o validácii neformálneho a informálneho vzdelávania¹⁰ s cieľom podporiť zručnosti a kompetencie získané mimo školy prostredníctvom činností ako dobrovoľníctvo.

Na praktickej úrovni bude mať následne dobrovoľnícke rozmary aj európsky pas zručností, t.j. nový elektronický spis umožňujúci občanom prezentovať svoje profily zručností a kvalifikácie, získané formálnym a/alebo neformálnym vzdelávaním.

Programy financovania EÚ v rôznych oblastiach politiky, ako je napríklad Európska dobrovoľnícka služba (EVS) programu Mládež v akcii¹¹, program Európa pre občanov¹² a program Grundtvig¹³ a budúci program pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport (návrh Komisie „Erasmus pre všetkých“)¹⁴, budú ďalej zamerané na dobrovoľníkov.

Európsky dobrovoľnícky zbor pre humanitárnu pomoc (dobrovoľníci pomoci EÚ), plánovaný v článku 214 ods. 5 ZFEÚ, sa vytvorí v roku 2014 po troch rokoch prípravných opatrení¹⁵.

Okrem toho prebiehajú iniciatívy na pomoc pri presadzovaní dobrovoľníctva v politikách EÚ, napríklad Obnovená stratégia EÚ pre sociálnu zodpovednosť podnikov na obdobie rokov 2011 – 2014¹⁶.

⁸ Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru k „oznámeniu Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Oznámenie o politikách EÚ a dobrovoľníctve: uznávanie a podpora cezhraničných dobrovoľných aktivít v EÚ“ z 28. marca 2012, SOC/431-CESE 824/2012.

⁹ Správa o uznávaní a podpore cezhraničných dobrovoľníckych činností v EÚ z 12. júna 2012, Európsky parlament, A7-0166/2012/P7_TA(2°12)0236.

¹⁰ COM(2012) 485 z 5.9.2012.

¹¹ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1719/2006/ES z 15. novembra 2006, Ú. v. EÚ L 327, 24.11.2006, s. 30 – 44.

¹² Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1904/2006/ES z 12. decembra 2006, Ú. v. EÚ L 378, 27.12.2006, s. 32 – 40;

¹³ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1720/2006/ES z 15. novembra 2006, Ú. v. EÚ L 327, 24.11.2006, s. 45 – 68.

¹⁴ Erasmus pre všetkých: program EÚ pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, KOM(2011) 787 v konečnom znení z 23.11.2011.

¹⁵ COM(2012) 514 z 19.9.2012.

ERD 2011 zároveň potvrdil potrebu silnejšieho zapojenia na vnútroštátnej úrovni. Práve na úrovni členských štátov je možné odstrániť zvyšné prekážky, ktoré stoja dobrovoľníctvu v ceste. ERD 2011 ukázal, že dobrovoľníctvo je v podstate miestny jav: väčšina dobrovoľníkov sa zapája na miestnej alebo regionálnej úrovni. K zisteniam ERD 2011 však patrí aj poznatok, že členské štáty môžu prispieť k rozvoju dobrovoľníctva otváraním vnútroštátnych systémov dobrovoľníctva pre cezhraničné dobrovoľníctvo.

Národné koordinačné orgány ERD 2011 sa vyvinuli do silnej siete a výsledkom ich spolupráce bolo prijatie „Varšavskej deklarácie o udržateľnosti opatrení v súvislosti s dobrovoľníckou činnosťou a aktívnym občianstvom“ na záverečnej konferencii európskeho roka v decembri 2011.

2.3. Vytvorenie prostredia priaznivého pre dobrovoľníctvo v Európe

Vytvorenie priaznivého prostredia bolo obzvlášť ambicióznym cieľom ERD 2011. Kým význam priaznivého prostredia bol uznaný vo všetkých členských štátoch, názory týkajúce sa rozsahu, v akom je regulácia riešením pre lepšie prostredie, sa v jednotlivých štátoch líšili. Kým 12 krajín malo na začiatku európskeho roka zavedený právny rámec špecifický pre sektor dobrovoľníctva (BE, CY, CZ, HU, IT, LV, LU, MT, PL, PT, RO, ES), v ostatných 12 členských štátoch bol sektor dobrovoľníctva regulovaný inými existujúcimi všeobecnými právnymi predpismi (AT, DK, EE, FI, FR, DE, GR, IE, LT, NL, SE, UK)¹⁷. Špecifický právny rámec sa prvýkrát vytvoril na Slovensku, v Slovinsku a Litve v roku 2011. V Bulharsku sa v roku 2011 vypracoval a v roku 2012 prijal zákon o dobrovoľníckej práci. Poľsko prijalo novú stratégiu v oblasti dobrovoľníctva, Rakúsko novelizovalo svoj zákon o dobrovoľníctve a Portugalsko prichystalo nový zákon na schválenie v roku 2012. V roku 2011 sa diskutovalo o myšlienke Európskej charty pre dobrovoľníctvo, postavenej na prístupe založenom na právach, iniciovanej Európskym fórom mládeže.

Pokiaľ ide o prijatie dobrovoľníkov v Európskej únii, ktorí nepochádzajú z EÚ, Komisia zverejnila v roku 2011 svoju prvú správu o uplatňovaní smernice Rady 2004/114/ES o podmienkach prijatia štátnych príslušníkov tretích krajín na účely štúdia, výmen žiakov, neplateného odborného vzdelávania alebo dobrovoľnej služby¹⁸.

Európsky rok bol užitočný pre podporu členských štátov v zavedení príručky o meraní dobrovoľníckej práce, ktorú v priebehu európskeho roka oficiálne schválila Medzinárodná organizácia práce (ILO).

Príručka ILO o meraní dobrovoľníckej práce z marca 2011 je určená na to, aby viedla krajiny pri vytváraní systematických a medzinárodne porovnateľných údajov o dobrovoľníckej práci pomocou pravidelných doplnkov k prieskumom pracovnej sily. Cieľom je rozšíriť vedomostnú základňu o dobrovoľníctve a stanoviť jeho ekonomickú hodnotu.

Poľsko a Maďarsko boli prvé európskej krajiny, ktoré príručku ILO zaviedli v roku 2011. Taliansko ju prijme v roku 2012, Slovensko použilo jej metodiku vo svojom národnom

¹⁶ Obnovená stratégia EÚ pre sociálnu zodpovednosť podnikov na obdobie rokov 2011 – 2014, KOM(2011) 681 v konečnom znení z 25.10.2011.

¹⁷ Dobrovoľníctvo v Európskej únii, štúdia Európskej komisie – GR EAC, GHK, 2010.

¹⁸ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní smernice Rady 2004/114/ES o podmienkach prijatia štátnych príslušníkov tretích krajín na účely štúdia, výmen žiakov, neplateného odborného vzdelávania alebo dobrovoľnej služby, KOM(2011) 587 v konečnom znení z 28.9.2011.

výskume, Francúzsko, Lotyšsko, Česká republika, Portugalsko, Španielsko a Čierna Hora, ktorá je krajinou uchádzajúcou sa o členstvo v EÚ, preukázali záujem nasledovať príklad týchto krajín.

2.4. Mobilizácia dobrovoľníckych organizácií

ERD 2011 bol významným podnetom na posilnenie postavenia dobrovoľníckych organizácií a posilnenie partnerstiev medzi nimi. Najmä združenie ERD 2011 plnilo dôležitú úlohu pri uľahčovaní vytvárania sietí a spolupráce medzi zúčastnenými stranami v rámci európskeho roka a podarilo sa mu vo veľkom rozsahu upozorniť na hlas občianskej spoločnosti. Vytvorenie jednej zastrešujúcej skupiny na koordináciu činností občianskej spoločnosti a politických vstupov bolo účinným spôsobom ako spolupracovať s občianskou spoločnosťou a osloviť státisíce dobrovoľníkov a potenciálnych dobrovoľníkov.

V strednodobom a dlhodobom horizonte možno očakávať, že práca pracovných skupín združenia ERD 2011, ktorá viedla k vypracovaniu politického programu občianskej spoločnosti v oblasti dobrovoľníckej práce v Európe (P.A.V.E), bude pri zlepšovaní kvality riadenia dobrovoľníckej práce účinná.

Združenie ERD 2011 bolo vytvorené v roku 2007 ako otvorená, neformálna skupina európskych sietí aktívnych v oblasti dobrovoľníctva s cieľom spolupracovať na propagácii a realizácii ERD 2011. Táto sieť sa rozrástla z 24 sietí v júli 2010 na 39 sietí v decembri 2011¹⁹, ktoré zastupujú okolo 2 000 priamych členských a partnerských organizácií v celej Európe aj za jej hranicami.

K cieľom združenia ERD 2011 patrí vypracovanie *politického programu v oblasti dobrovoľníckej práce v Európe (P.A.V.E.)*, ktorý bol oficiálne predložený Európskej komisii na záverečnej konferencii ERD 2011 v decembri 2011. Prípravná práca sa vykonávala vo veľkej miere v rámci šiestich pracovných skupín, ktoré sa v priebehu roka 2011 stretli päťkrát. Program P.A.V.E. poskytuje politické odporúčania zainteresovanej dobrovoľníckej komunity pre efektívnejší a účinnejší politický rámec v Európe na podporu a propagáciu dobrovoľníkov.

2.5. Uznávanie dobrovoľníckej činnosti

Uznávanie dobrovoľníckych činností bolo vnímané ako dôležitý cieľ ERD 2011. Odrážalo sa to vo vyššom počte programov udeľovania cien a ceremónií pripravených v celej EÚ s cieľom vyjadriť dobrovoľníkom uznanie a poďakovanie. Napríklad Holandsko zorganizovalo „Týždeň aplauzu“ a Rumunsko, Maďarsko, Írsko a Slovinsko usporiadali národné udeľovanie cien dobrovoľníkom.

Prvá tematická konferencia európskeho roka bola venovaná téme uznania a existujúcich mechanizmov propagácie potvrdenia zručností a kompetencií, ktoré je možné získať počas dobrovoľníckej činnosti. V tejto súvislosti sú príkladmi vhodných nástrojov na európskej úrovni Európsky kvalifikačný rámec, Europass a Youthpass.

¹⁹ AGE, AEVSO, AVSO, Caritas Europe, COFACE, CVA, CSR Europe, ENGAGE, Erasmus Student Network, Euclid Network, Eurodiaconia, EAPN, CEDAG, ENGSO, ENGSO Youth, ESAN, AEGEE, CEV, YFJ, ICYE, ISGF, Johanniter International, MHE, Red Cross, Social Platform, SOLIDAR, ALDA, CESES, EUCIS-LLL, EFIL, FEBE, EURAG, EJJO, ENNA, IPPF EN, ISCA, WAGGS, WOSM, Volonteuropé.

2.6. Zvýšenie informovanosti o hodnote a význame dobrovoľníctva

Zvyšovanie informovanosti o hodnote dobrovoľníctva bolo uznané ako dôležitý cieľ ERD 2011 na európskej úrovni aj v členských štátoch. Európska komunikačná kampaň a národné kampane prispeli k splneniu tohto cieľa. V mnohých členských štátoch európska kampaň pomohla doplniť existujúce osvetové činnosti poskytovaním dodatočných zdrojov.

Okrem toho rozsah, v akom sa písomná aj elektronická tlač venovala ERD 2011, bol veľký.

3. EURÓPSKY ROK 2011: REALIZÁCIA A KĹÚČOVÉ ČINNOSTI

V roku 2011 sa celkovým rozpočtom 7,700 milióna EUR podporili činnosti na európskej úrovni a v 27 členských štátoch EÚ.

V roku 2010 bol k dispozícii osobitný rozpočet 2,994 milióna EUR na prípravné opatrenia na účely informačnej a komunikačnej kampane ERD 2011 a na vytvorenie koordinačnej štruktúry združujúcej hlavné zainteresované strany na európskej úrovni.

3.1. Realizácia ERD 2011 v členských štátoch

S cieľom organizovať svoju účasť na európskom roku si každý členský štát určil národný koordinačný orgán (NCB), ktorého rozsah dokázal rozmanitosť tradícií dobrovoľníctva v členských štátoch.

Národné koordinačné orgány získali celkovo 3,549 milióna EUR na koordináciu národných činností ERD 2011 v súlade s národným pracovným programom, ktorý vypracoval každý národný koordinačný orgán a schválila Európska komisia. V každej krajine sa k získanej sume muselo zabezpečiť najmenej 20 % spolufinancovanie; niektoré krajiny poskytli viac ako požadované minimum.

V členských štátoch sa na národnej, regionálnej a miestnej úrovni uskutočnili mnohé činnosti vrátane týchto:

- osvetové činnosti (komunikačné kampane, podujatia na zviditeľnenie, súťaže a slávnostné odovzdávania cien, webové stránky, letáky, reklamné predmety, mediálna práca, sociálne siete atď.);
- diskusie (konferencie, semináre, stretnutia atď.);
- činnosti súvisiace s expertízou (výskum, štúdie, publikácie atď.).

Národné komunikačné kampane mali dobrý vplyv, pretože boli prispôsobené vnútroštátnym okolnostiam. Spolupráca so zastupiteľskými úradmi Komisie v členských štátoch a sieťou Europe Direct pomohla osloviť širšiu verejnosť. Európsky rok doplnil existujúce národné programy a činnosti v oblasti dobrovoľníctva poskytnutím finančných prostriedkov a pomohol im dodať európsky rozmer.

Na vnútroštátnej a miestnej úrovni sa podarilo zhromaždiť mnoho príkladov osvedčených postupov a inovatívnych opatrení (pozri prílohu 1, ktorá obsahuje príklady osvedčených postupov v členských štátoch).

3.2. Hlavné európske projekty

Výzva na predloženie návrhov hlavných iniciatív bola vyhlásená v októbri 2010 a v marci 2011 sa vybralo celkovo 33 projektov na podporu vytvárania sietí a inovácií v oblasti dobrovoľníctva. Rozdelenie projektov je takéto: po jednom projekte v štrnástich členských štátoch a po dvoch projektoch, ktoré získali financovanie, vo Francúzsku, Nemecku, Grécku, Taliansku, na Malte, v Španielsku, Poľsku a vo Veľkej Británii a zvyšné tri projekty sú v Portugalsku.

Rozpočet vyčlenený na spolufinancovanie hlavných projektov predstavoval 1,964 milióna EUR. Maximálna miera spolufinancovania zo strany Komisie bola obmedzená na 60 % celkových oprávnených nákladov projektu.

Uprednostnili sa projekty, v rámci ktorých sa testovali a vyvíjali nové inovačné systémy a budovali dlhodobé partnerstvá medzi organizáciami občianskej spoločnosti a orgánmi verejnej správy, zapojenými do dobrovoľníckej práce. Okrem toho boli uprednostnené niektoré témy, t. j. zamestnávateľmi podporované dobrovoľníctvo, programy mobility v oblasti dobrovoľníctva pre ľudí všetkých vekových kategórií s osobitným zameraním na mladých ľudí, sociálne vylúčenie, a seniorské dobrovoľníctvo (pozri prílohu 2, ktorá obsahuje príklady úspešných hlavných projektov).

Niekoľko inovatívnych prístupov k dobrovoľníctvu sa zaviedlo prostredníctvom hlavných európskych projektov a rozšírilo prostredníctvom partnerstiev, ktoré vznikli na základe výzvy na predloženie návrhov. Potenciál hlavných projektov v súvislosti s výsledkami šírenia sa však nepodarilo vždy využiť v plnej miere.

3.3. Zvyšovanie informovanosti na úrovni EÚ

Informovanosť o európskom roku medzi príslušnými zainteresovanými stranami a širokou verejnosťou sa podporila prostredníctvom celého radu akcií.

Tieto akcie sa skladali zo štyroch blokov:

Turné ERD 2011:

Zorganizovala sa ročná cestovateľská show s názvom *Turné ERD* po hlavných mestách všetkých členských štátov. Národné koordinačné orgány boli požiadané, aby nadviazali kontakty s miestnou dobrovoľníckou komunitou a vypracovali program aktivít počas zastávky turné v ich krajine. Hlavnou myšlienkou bolo ponúknuť chvíľu, v ktorej sa miestna a národná dobrovoľnícka práca dostala do centra pozornosti a zároveň aj platformu na vytváranie sietí a výmenu najlepšej praxe medzi vnútroštátnymi zainteresovanými stranami.

Turné ERD bolo v niektorých krajinách úspešnejšie ako v iných. Faktormi úspechu sa zdajú byť vysoká úroveň angažovanosti zo strany vnútroštátnych aj mestských orgánov, pocit splnomocnenia zo strany dobrovoľníckeho sektora, centrálna poloha a aktivity pod holým nebom na prilákanie návštevníkov. Dopĺňajúci charakter tohto projektu pri predstavovaní ďalších programov EÚ, napr. programu Mládež v akcii a programu Grundtvig a spolupráca so zastúpeniami Komisie a sieťami Europe Direct zvýraznili európsky rozmer.

Konferencie ERD 2011:

Mediálne otvorenie ERD 2011 sa konalo v Bruseli v decembri 2010 a v priebehu roka 2011 boli organizované štyri tematické konferencie na úrovni EÚ.

Dňa 8. januára 2011 európsky rok v Budapešti oficiálne otvorila podpredsedníčka Európskej komisie Viviane Redingová, počas konferencie, ktorá trvala pol dňa. Konferencia bola zameraná najmä na zákonodarcov a venovala sa téme „uznanie dobrovoľníckej práce“. Na tejto udalosti sa zúčastnil predseda Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru Staffan Nilsson.

Dňa 23. a 24. mája 2011 sa v Bruseli konala dvojdná tematická konferencia organizovaná spoločne s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom s cieľom riešiť rôzne problémy v oblasti dobrovoľníctva z pohľadu individuálneho dobrovoľníka. Na tejto konferencii sa zúčastnil predseda Európskeho parlamentu Jerzy Buzek, podpredsedníčka Európskej komisie Viviane Redingová a predseda Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru Staffan Nilsson.

Dňa 3. a 4. novembra 2011 sa v Aténach konala jeden a pol dňová konferencia na tému „Splnomocňovanie dobrovoľníckych organizácií“ za účasti podpredsedníčky Komisie Viviane Redingovej a komisárky Marie Damanakiovej so zameraním na „kvalitu dobrovoľníctva“.

Záverečná konferencia ERD 2011 sa konala 2. a 3. decembra 2011 vo Varšave. Táto politicky orientovaná konferencia za účasti komisárky Kristaliny Georgievovej pripravila pôdu na vývoj politiky a pokračujúcej činnosti na úrovni EÚ, na národnej a regionálnej úrovni s cieľom zlepšiť situáciu dobrovoľníctva v nadchádzajúcich rokoch.

Tieto *tematické konferencie* účastníci veľmi dobre prijali. Podľa prieskumov vykonaných po štyroch konferenciách veľká väčšina účastníkov uviedla, že európske konferencie boli užitočné alebo veľmi užitočné a ich účinok z hľadiska vytvárania sietí bol významný.

Webová lokalita ERD 2011:

Oficiálne webové stránky komunikačných aktivít ERD 2011 (www.europa.eu/volunteering) boli vytvorené tak, aby boli interaktívne, podnecovali k účasti a budovali zmysel pre komunitu. Obsah poskytli a na stránku pridali spravodajcovia turné (pozri ďalej), dobrovoľníci, ktorí sa rozhodli podeliť o svoje osobné príbehy, a národné koordinačné orgány. Na webových stránkach boli k dispozícii aj niektoré všeobecnejšie informácie o dobrovoľníctve, nejaké úryvky z médií, správy a fotografie z turné ERD 2011.

Webové stránky prilákali veľký počet návštevníkov, v hodnotení sa však uvádza, že ich dizajn mohol byť aj jednoduchší pre používateľov.

Spravodajcovia ERD 2011:

Z každého členského štátu sa vybral jeden mladý dobrovoľnícky spravodajca zodpovedný za produkciu obrazového materiálu a textu o realizácii ERD 2011 v inom členskom štáte. Videá sa pridávali na webové stránky ERD 2011 a vyrobila sa krátka kompilácia z úryvkov výsledných videí.

Správy spravodajcov ERD 2011 mali medzi používateľmi webovej lokality vysokú návštevnosť, no podľa hodnotenia sa mohli užšie integrovať s inými činnosťami európskeho roka.

3.4. Združenie ERD 2011

V roku 2010 bol vyčlenený grant na akciu vo výške 400 000 EUR pre združenie ERD 2011, koordinačnú štruktúru, ktorá spojila kľúčové európske siete a organizácie pôsobiace v oblasti dobrovoľníctva. Webová lokalita: www.eyv2011.eu.

V súlade s pracovným plánom schváleným Komisiou sa združenie ERD 2011 zaviazalo, že doplní informačné a komunikačné činnosti Komisie o činnosti špeciálne zamerané na zapojenie dobrovoľníkov a organizácií občianskej spoločnosti a bude koordinovať šesť pracovných skupín, ktorých činnosť vyvrcholila vypracovaním „politického programu v oblasti dobrovoľníctva v Európe“ (P.A.V.E), ktorý predstavuje kľúčový príspevok občianskej spoločnosti pre európsky rok.

4. ZÁVERY

Európsky rok dobrovoľníckej práce má pozitívny vplyv na svet dobrovoľníctva, a to na európskej aj na národnej úrovni. Ciele a aktivity európskeho roka boli relevantné a cielený prístup orientovaný na výsledky bol úspešný v dosahovaní cieľov vo všetkých členských štátoch, a to aj napriek tomu, že vplyv sa líšil podľa konkrétnych vnútroštátnych situácií.

Európskym rokom sa dosiahli zmeny v dobrovoľníckom prostredí na európskej a národnej úrovni a tento rok viedol k prijatiu alebo zmene dobrovoľníckych stratégií a legislatívy v niektorých členských štátoch. Mobilizovali sa organizátori k zlepšeniu kvality a zameraniu pozornosti na oblasti, ako je firemné dobrovoľníctvo a dobrovoľníctvo ako neformálna vzdelávacia skúsenosť. Zvýšilo sa uznávanie dobrovoľníckej práce prostredníctvom širokej škály iniciatív a prostredníctvom mediálnej a európskej komunikačnej kampane sa zvýšila informovanosť o dobrovoľníctve a jeho hodnote pre spoločnosť. Národné činnosti mali multiplikačný efekt pre tieto činnosti na úrovni EÚ.

Európsky rok prispel predovšetkým k rozvoju sietí a nových iniciatív. Doplnili sa existujúce činnosti a zdôraznil európsky rozmer dobrovoľníctva.

ERD 2011 zanechal za sebou dedičstvo v podobe pokračovaní v činnostiach a štruktúrach, ktoré boli vytvorené v roku 2011, a v prijímaní osvedčených postupov, ktoré v nadchádzajúcich rokoch vyvolajú zmeny.

ERD 2011 spustil prijatie piatich politických dokumentov EÚ, ktoré sa zaoberajú dobrovoľníctvom v Európskej únii, t. j. oznámenie Komisie, dva súbory záverov Rady, stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru a správu Európskeho parlamentu²⁰.

Európsky rok aktívneho starnutia 2012 zaručil istú kontinuitu s ERD 2011 prostredníctvom niektorých špecifických akcií. Udržiateľnosť sa zabezpečí prostredníctvom súčinnosti s Európskym rokom občanov 2013. Usporiadanie série európskych rokov na témy spojené s občianstvom so zameraním na rôzne aspekty (Európsky rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu 2010, Európsky rok dobrovoľníckej práce 2011, Európsky rok aktívneho starnutia a

²⁰ Pozri poznámky pod čiarou 5 – 9.

solidarity medzi generáciami 2012 a Európsky rok občanov 2013) Komisia prispieva k skúmaniu koncepcie občianskej angažovanosti v jej rôznych rozmeroch.

PRÍLOHA

PRÍLOHA 1: ERD 2011 v ČÍSLACH

- 27 zapojených členských štátov;
- 4 podujatia na úrovni EÚ s vysokou viditeľnosťou (Budapešť, Brusel, Atény a Varšava);
- niekoľko podujatí na zviditeľnenie usporiadaných európskymi inštitúciami napr. 2. konferencia účastníkov dohovoru o dobrovoľníctve a zainteresovaných strán, ktorú zorganizovalo Európske fórum mládeže a ktorej hostiteľmi boli Európsky hospodársky a sociálny výbor a Európsky parlament a fórum „Regionálne a miestne orgány v akcii počas ERD 2011“ zorganizované Výborom regiónov;
- štyri verejné diskusie o dobrovoľníctve zorganizované Európskym hospodárskym a sociálnym výborom;
- množstvo národných, regionálnych a miestnych aktivít s podporou národných koordinačných orgánov alebo občianskej spoločnosti vo všetkých 27 členských štátoch;
- celkový rozpočet 6,021 milióna EUR na činnosti realizované v členských štátoch;
- priemerná miera národného spolufinancovania národných aktivít európskeho roka prostredníctvom národných rozpočtov: 41,04 % ;
- celkový rozpočet 3,274 milióna EUR na hlavné európske projekty;
- priemerná miera spolufinancovania hlavných európskych projektov: 41,04 % ;
- celkový rozpočet 10,694 milióna EUR (rozpočet EÚ) + 2,471 milióna EUR (národný rozpočet) + 1,342 milióna EUR (spolufinancovanie hlavných projektov), t. j. **celkový rozpočet 14,507 milióna EUR**;
- viac ako 56 000 návštevníkov turné ERD 2011;
- 950 seminárov a diskusií o otázkach súvisiacich s dobrovoľníctvom a 261 kultúrnych predstavení usporiadaných počas turné ERD 2011;
- 1 660 organizácií spolupracujúcich na turné ERD 2011;
- tisíce vytlačených/on-line článkov o európskom roku a o turné ERD 2011;
- 366 172 jedinečných návštevníkov webovej lokality ERD 2011 a návštevnosť 1,556 milióna stránok;
- viac než 3 880 fotografií odovzdaných na webové stránky ERD 2011;

- viac ako 420 videí odovzdaných na webové stránky ERD 2011;
- videoklipy o ERD 2011 prezreté viac ako 26 000 ráz;
- 27 písomných správ + denníky, fotografie a videá od spravodajcov ERD 2011 vo všetkých členských štátoch;
- viac ako 1,2 milióna on-line návštevníkov správ od spravodajcov.
- 2 175 527 dobrovoľníckych hodín zaregistrovaných na webových stránkach združenia ERD 2011 www.eyv2011.eu.

PRÍLOHA 2: ČINNOSTI V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH: PRÍKLADY OSVEDČENÝCH POSTUPOV

RAKÚSKO

Dňa 17. a 18. júna dobrovoľnícke organizácie z celého Rakúska usporiadali prvýkrát národný deň dobrovoľníctva pod názvom „*Tag der Freiwilligen Überraschungen*“. Cieľom bolo usporiadať deň otvorených dverí, ukázať dobrovoľnícke činnosti, ktoré sa uskutočňujú v Rakúsku a vyzvať zúčastnených občanov, aby sa pripojili k týmto snahám a angažovali sa. Bola vytvorená databáza, ktorá zainteresovaným občanom umožňuje nájsť dobrovoľnícku príležitosť podľa ich špecifických záujmov alebo v ich okolí. Po celej krajine sa konalo viac ako 600 podujatí a na aktivitách sa podieľalo viac ako 10 000 občanov.

BELGICKO

Dňa 15. novembra 2011 sa dobrovoľníci z troch belgických komunít stretli so zástupcami belgickej kráľovskej rodiny. Kráľ vo svojom vianočnom posolstve v roku 2011 poďakoval dobrovoľníkom za ich angažovanosť. Francúzsky hovoriacou komunitou v Belgicku putovala výstava zobrazujúca 52 dobrovoľníkov a v nemecky hovoriacej komunite dobrovoľníci vysadili 76 000 stromov (jeden na každého obyvateľa).

BULHARSKO

Ministerstvo telesnej výchovy a športu a štátna agentúra pre Bulharov v zahraničí zorganizovala konferenciu v meste Bansko s účasťou 250 detí z bulharských komunít v Macedónsku, Srbsku, Albánsku, Rumunsku, Moldavsku a na Ukrajine. Pri tejto príležitosti sa v meste Bansko vysadil *les dobrovoľníctva*.

CYPRUS

Zastávku *turné ERD* v Nikózii od 4. do 6. apríla 2011 otvorila pani Elsie Christofiová, prvá dáma Cyperskej republiky. Dobrovoľnícke organizácie prezentovali svoje skúsenosti a aktivity v oblastiach, ako je šport, mládež, drogová prevencia, bezpečnosť cestnej premávky, pomoc starším občanom. Obce ukázali príklady ako pomôcť ostatným a akým skvelým zážitkom dokáže byť dobrovoľníctvo. Návštevníci mali možnosť na mieste absolvovať kurz prvej pomoci alebo naučiť sa vyjadrovať základné pojmy v posunkovej reči.

ČESKÁ REPUBLIKA

V Českej republike sa v januári 2011 spustil nový web o dobrovoľníctve a stal sa národnou webovou lokalitou všetkých dobrovoľníckych organizácií. V novembri 2011 sa na týchto stránkach spustila

databáza dobrovoľníckych príležitostí, ktorá organizáciám umožňuje inzerovať a dobrovoľníkom vyhľadávať dobrovoľnícke organizácie. ERD 2011 tiež poskytol príležitosť na publikáciu predstavujúcu dvadsaťdva portrétov konkrétnych dobrovoľníkov: mladých, starších, mužov, žien, vysokoškolských alebo stredoškolských absolventov, ľudí z veľkých miest alebo z vidieka. Publikácia vyšla v češtine a v angličtine.

DÁNSKO

Dánske turné ERD sa konalo 1. až 3. augusta v stane postavenom na námestí Axeltovej v Kodani pod heslom „*Mnoho tvárí dobrovoľníctva*“ s cieľom zdôrazniť rozmanitosť dobrovoľníctva v Dánsku. Dobrovoľnícke organizácie mali možnosť prezentovať svoje projekty a aktivity. Na podujatí sa zúčastnilo viac ako 28 organizácií. Usporiadala sa výstava fotografií, hudobné vystúpenia, súťaž vo futbale, módna prehliadka a ukážky prvej pomoci s cieľom prilákať návštevníkov a v stane bolo postavené trhovisko pre organizácie.

ESTÓNSKO

V Estónsku bol pripravený dvojmesačný pilotný program pre zamestnancov – dobrovoľníkov v podnikovom a verejnom sektore s cieľom vyslať dobrovoľníkov z piatich firiem a piatich ministerstiev do 20 mimovládnych organizácií. Program bol zameraný na podporu spolupráce medzi tromi sektormi: dobrovoľníkmi, mimovládnymi organizáciami a verejným sektorom. Výsledkom bolo odhadom 160 – 226 hodín dobrovoľníckej práce, ktorú odvieďlo 28 dobrovoľníkov. Okrem toho sa mimovládne organizácie naučili, ako zapojiť odborníkov, a zamestnanci získali viac informácií o dobrovoľníctve a jeho výhodách. Nadväzujúci program bude koordinovať NENO (sieť estónskych neziskových organizácií) trochu inou formou a s financovaním od estónskeho ministerstva vnútra.

FÍNSKO

Webová lokalita ERD 2011 www.tuntitili.fi obsahuje vyhľadávanie vhodné na nájdenie príležitostí pre dobrovoľníkov. Viac ako 120 organizácií z rôznych sektorov sa zúčastnilo na vytvorení databázy vyhľadávača, ktorá dáva návštevníkom možnosť zaregistrovať ich osobné kontaktné údaje a uviesť, koľko času sú ochotní venovať dobrovoľníckej práci v danom projekte. Do decembra 2011 to bolo viac ako 99 000 hodín. Vyhľadávač mal reklamu v časopisoch, knižniciach a sociálnych médiách.

FRANCÚZSKO

Vo Francúzsku bol pripravený projekt „*Action de sensibilisation des jeunes*“ na zvýšenie informovanosti mladých ľudí v oblasti dobrovoľníctva a na ich mobilizáciu. Tento projekt bol koordinovaný skupinou združení a zástupcami francúzskych ministerstiev. Skupina mladých ambasádorov, ktorí sú sami dobrovoľníkmi, bola vyškolená na diskusiu so žiakmi a študentmi o dobrovoľníctve. Ministerstvá zaslali list riaditeľom škôl, ktorým ich požiadali, aby pozvali týchto ambasádorov do svojich škôl. V školách sa distribuovala príručka pre učiteľov a riaditeľov škôl, spolu s letákmi pre rôzne vekové skupiny. Projekt oslovil približne 10 000 mladých ľudí.

NEMECKO

Medzinárodný projekt „*Sieben Brücken, die verbinden*“ sa konal v piatich európskych krajinách (v Dánsku, Poľsku, Českej republike, Rakúsku a Nemecku) s veľmi rozdielnymi definíciami a tradíciami v oblasti dobrovoľníctva. Projekt pripravila sociálna akadémia Potsdam AWO SANO v spolupráci so Spolkovým ministerstvom pre rodinu, seniorov, ženy a mládež. Na nemeckej strane projekt zahŕňal dobrovoľnícke zainteresované strany z Meklenburska-Predpomoranska, Brandenburska, Saská a Bavorska. Cieľom projektu bolo umožniť účastníkom stretnúť sa v európskom kontexte, učiť sa od seba navzájom a diskutovať o úlohe občianskej angažovanosti v každej zúčastnenej krajine.

GRÉCKO

V Grécku sa rozhodli spojiť neformálne vzdelávanie s formálnym vzdelávacím systémom tak, že pripravili vzdelávaciu príručku o dobrovoľníctve zameranú na študentov stredných škôl. Hlavnou myšlienkou bolo podporiť novú kultúru dobrovoľníctva už v prvej fáze vývoja mladých ľudí. Príručka bude k dispozícii on-line a bude sa distribuovať v školách. Bude obsahovať všeobecné informácie o dobrovoľníctve, jeho charaktere, o tom, čo dobrovoľníctvo je a čo nie je, o jeho výhodách a nevýhodách, o motívoch dobrovoľníctva, histórii dobrovoľníctva, príbehoch z oblasti dobrovoľníctva, existujúcich dobrovoľníckych programoch a konkrétnych vysvetleniach plánovania a organizovania dobrovoľníckej činnosti v triede. Jej súčasťou budú fotografie a komiks.

MAĎARSKO

Rozsiahlu iniciatívu zberu odpadkov „*TeSzedd! Dobrovoľníci za čisté Maďarsko*“, jednu z najviditeľnejších akcií ERD 2011 v Maďarsku, zorganizovalo ministerstvo verejnej správy a spravodlivosti s ministerstvom rozvoja vidieka. Viac ako 160 000 účastníkov sa zaregistrovalo prostredníctvom webovej stránky. Dňa 21. mája 2011 niekoľko skupín miestnych dobrovoľníkov vyčistilo svoje okolie s pomocou siete krajských koordinátorov. Jednotlivci, občianske organizácie, firmy, ministerstvá, miestne správy a inštitúcie sa zapojili do kampane celkovo na 1 500 miestach po celom Maďarsku. Podarilo sa vyzbierať tisícky ton odpadu. Na propagáciu podujatia zberu odpadkov „*TeSzedd!*“ sa zorganizovala celoštátna kampaň v televízii, rádiu, novinách a sociálnych médiách.

ÍRSKO

Írsky národný koordinačný orgán spolu s viac ako 20 dobrovoľníckymi strediskami koordinoval *Národný deň dobrovoľníctva* 30. septembra 2011. Hlavným podujatím tohto dňa bol celoštátny maratón pletenia (knit-a-thon), v rámci ktorého tisícky dobrovoľníkov po celej krajine pletli šály, čiapky a palčiaky pre charitatívne organizácie. Školy po celej krajine sa zapojili do zbierky a manuálnych dobrovoľníckych projektov. Viac ako 10 000 dobrovoľníkov po celej krajine sa zúčastnilo na projekte. Zamestnanci z firiem po celom Írsku venovali svoj čas a energiu dobrovoľníckym projektom na celoštátnej úrovni. Piatich kandidátov na post prezidenta sa zúčastnili na akcii v Dubline. Národný deň dobrovoľníctva mal rozsiahlu propagáciu v tlači, vo vysielaní a internetových médiách.

TALIANSKO

V rámci ERD 2011 a osláv 150. výročia zjednotenia Talianska bol projekt *CSVnet* zameraný na národnú koordináciu servisných stredísk pre dobrovoľníctvo prostredníctvom rozvoja procesu účasti, ktorý viedol k vytvoreniu *manifestu na podporu dobrovoľníckej činnosti mládeže* a k organizácii podujatia zviditeľnenia mladých ľudí. Projekt a štúdiá „*Ked' sa mladí ľudia zapájajú*“ podporené národným koordinačným orgánom CSVnet a národným fórom mládeže ukázali, že spôsob, akým mladí ľudia vnímajú školu, prácu a dobrovoľníctvo, sa neustále mení, a preto je dôležité zapájať mladých ľudí do prípravy a realizácie dobrovoľníckych akcií pre mladých ľudí.

LOTYŠSKO

Jednou z úspešných lotyšských iniciatív ERD 2011 bolo zriadenie virtuálnych „*stretávacích platforiem*“ na propagáciu dobrovoľníctva s cieľom podporovať spoluprácu medzi dobrovoľníkmi a „poskytovateľmi dobrovoľníckej práce“. Na základe verejnej výzvy na predloženie návrhov projektov sa podporili štyri projekty mimovládnych organizácií s cieľom vypracovať a presadzovať komunikačné platformy podporujúce dobrovoľníctvo a motivujúce rôzne skupiny spoločnosti, najmä mladých ľudí, aby sa stali dobrovoľníkmi. Projekt poskytol národným a miestnym orgánom príležitosť na výber dobrovoľníkov a dobrovoľníkom možnosť nájsť si dobrovoľnícku pracovnú pozíciu. Virtuálna databáza dobrovoľníckych príležitostí bude v prevádzke aj po roku 2011.

LITVA

Ukážkovým litovským príkladom podpory dobrovoľníckych činností na regionálnej úrovni bola súťaž „*hlavné mesto dobrovoľníckych činností*“. Vybralo sa päť miest (Biržai, Alytus, Kedainiai, Siauliai a Palanga), ktoré boli mesiac hlavným mestom dobrovoľníckych činností. Počas projektu sa konali stovky akcií, na ktorých sa zúčastnili tisícky ľudí. Aktivity sa lišili od mesta k mestu, od charitatívnych akcií a koncertov, cez športové podujatia, akcie na ochranu životného prostredia, umelecké súťaže, akcie na ochranu práv zvierat, až po čítanie rozprávok pre deti vo verejných parkoch a vytváranie miestnych dobrovoľníckych centier. Činnosti spoločnou témou spojili zástupcov miestnych orgánov, podnikov a miestnych obyvateľov.

LUXEMBURSKO

Slávnosť „*Fête du Bénévolat*“ v Schengene bola veľmi úspešným cezhraničným podujatím. Vďaka účasti francúzskych a nemeckých partnerov toto podujatie odzrkadľovalo európsky charakter roka. Jeho cieľom bolo poďakovať sa dobrovoľníkom za ich angažovanosť v spoločnosti. Vrcholmi dňa boli predstavenia hasičských a záchranných zborov, hudobné vystúpenia a hry pre deti.

MALTA

Európske turné ERD 2011 malo poslednú zastávku na Malte od 28. novembra do 5. decembra. Na tento účel sa postavil stan v starom autobusovom termináli vo Vallette. Maltská rada pre dobrovoľnícky sektor poskytla 15 stánkov miestnym dobrovoľníckym organizáciám, aby mali možnosť predviesť svoje činnosti. Každý deň turné bol venovaný určitej téme, konkrétne životnému prostrediu, dobrým životným podmienkam zvierat, umeniu a kultúre, mládeži, športu, sociálnej a humanitárnej pomoci a zdraviu.

HOLANDSKO

Holandské obce boli vyzvané, aby udelili ocenenie vynikajúcim dobrovoľníckym činnostiam v štyroch kategóriách, t. j. *cenu za odhodlanie* pre jednotlivcov alebo organizácie, ktoré sa najviac venujú dobrovoľníckej práci celým srdcom, *cenu za inovácie* pre najinovatívnejších jednotlivcov alebo organizácie, *cenu za angažovanosť* pre jednotlivcov alebo organizácie, ktoré dosiahli najlepšie výsledky v angažovaní ľudí, a *cenu za kompetencie* pre jednotlivcov alebo organizácie, ktoré odvedli najväčšiu prácu z hľadiska rozvoja talentov. Na základe výberu na miestnej a regionálnej úrovni sa zorganizovala národná slávnosť udeľovania cien v rámci záverečného podujatia ERD 2011 7. decembra v Amsterdame za prítomnosti holandskej princeznej Margaret.

POESKO

Medzinárodná organizácia práce, projekt merania európskej dobrovoľníckej práce a poľské ministerstvo práce a sociálnych vecí usporiadali seminár pre pracovníkov štatistiky zamestnanosti a zástupcov občianskej spoločnosti 28. až 29. septembra vo Varšave. Cieľom seminára bolo združiť štatistické úrady so skupinami občianskej spoločnosti so zámerom poskytnúť im odborné vzdelávanie v oblasti metodiky novej príručky ILO o meraní dobrovoľníckej práce, diskutovať o možnosti vykonávania príručky ILO v členských štátoch EÚ a uskutočniť výmenu postupov medzi krajinami, ktoré začínajú príručku vykonávať, alebo o tom uvažujú. Ústredný štatistický úrad Poľska už príručku ILO realizoval.

PORTUGALSKO

Dňa 23. a 24. mája portugalský národný koordinačný orgán pre ERD 2011 zorganizoval seminár na tému „*Dobrovoľníctvo v Stredomorí – kultúrna identita*“ za účasti odborníkov z Francúzska, Grécka, Talianska, Malt, Portugalska a Španielska zastupujúcich rôzne univerzity a zároveň zodpovedných za dobrovoľnícke infraštruktúry a dobrovoľnícke organizácie. Cieľom seminára bolo zamerať sa na

kultúrnu identitu dobrovoľníkov (hodnoty a koncepcie) a organizáciu dobrovoľníctva v každej krajine, ako aj na výmenu osvedčených postupov. Na záverečnom stretnutí profesor Rogério Roque Amaro navrhol debatu na tému „*Dobrovoľníctvo v čase krízy: vplyv a výzvy*“.

SLOVENSKO

Slovenská cestovná show „*Caravana*“ šírila myšlienku turné ERD 2011 v piatich mestách slovenských regiónov: Košiciach, Prešove, Žiline, Nitre a Komárne a občanom v mestách mimo Bratislavy ponúkla príležitosť dozvedieť sa o európskom roku a jeho cieľoch, ako aj o možnostiach dobrovoľníctva vo vlastnom regióne. Mnoho miestnych a regionálnych mimovládnych organizácií predstavilo svoje aktivity prostredníctvom stánkov, obrázkov, fotografií a videí a diskutovalo s občanmi o dobrovoľníckych príležitostiach. Tanečné a hudobné vystúpenia organizovali miestne kultúrne a umelecké skupiny, deťom boli určené hry a darčeky, konali sa súťaže o EÚ a ERD a šírili sa informácie o inštitúciách, programoch, iniciatívach a kontaktných miestach EÚ. Caravana prispela k vytváraniu sietí medzi mimovládnymi organizáciami, zákonodarcami, miestnymi orgánmi a obyvateľstvom a k preklenutiu medzier medzi hlavným mestom a vzdialenými oblasťami.

SLOVINSKO

V Slovinsku sa tiež rozhodlo, že turné ERD sa neobmedzí na hlavné mesto, ale že sa usporiada slovinské dobrovoľnícke turné v 20 rôznych mestách v krajine, aby sa intenzívne podporila dobrovoľnícka činnosť a podnietilo zapájanie sa do dobrovoľníckych činností. Organizovali sa dobrovoľnícke veľtrhy, aby dobrovoľnícke organizácie mali možnosť prezentovať svoju prácu. Okrúhle stoly, panelové diskusie a debaty sa týkali rôznych tém, najmä mladých dobrovoľníkov, firemného dobrovoľníctva a zvyšovania informovanosti verejnej správy o význame dobrovoľníckej práce. Celkovo sa na akciách zúčastnilo asi 400 dobrovoľníckych organizácií. Slovinské turné malo veľkú odozvu v celoštátnych a regionálnych médiách a pozitívne ohlasy širokej verejnosti.

ŠPANIELSKO

V súvislosti so zastávkou turné ERD 2011 v Madride sa zorganizovala medzigeneračná hra „*Dale color al mundo*“ medzi vysokými a strednými školami a centrami pre seniorov v autonómnom spoločenstve Madrid. Hlavnou myšlienkou bolo vytvoriť metodiku združujúcu mladých a starších ľudí s cieľom objaviť sociálne hodnoty dobrovoľníctva. V prvej fáze súťaže boli hry organizované paralelne pre skupiny mladých ľudí a pre skupiny seniorov. V druhej fáze sa závery mladých a starších ľudí spojili, čo viedlo k spoločným záverom. Projekt bol vytvorený v spolupráci s informačnou kanceláriou Európskeho parlamentu v Španielsku. O projekte intenzívne informovali španielske médiá vrátane štátnej televízie.

RUMUNSKO

Rumunské národné gala na uznanie dobrovoľníkov a dobrovoľníckych projektov sa konalo 12. decembra 2011 v hoteli Howard Johnson Grand Plaza v Bukurešti. Akciu organizoval národný koordinačný orgán, federácia Volum a národná agentúra pre komunitné programy v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy. Proces udeľovania bol rozdelený na 22 kategórií, na základe transparentného systému nominácií dobrovoľníkov a dobrovoľníckych projektov pre aktivity realizované v priebehu roka 2011. Organizátori dostali viac ako 200 návrhov a polovica bola vopred vybraná a pozvaná na slávnosť. Vytvorila sa nezávislá porota, ktorá vybrala víťazov. Publikovala sa brožúra „*Portrét dobrovoľníka*“, v ktorej sa opisujú finalisti a ich ocenené činnosti. Podujatie intenzívne sledovali médiá.

ŠVÉDSKO

Asi 100 000 ľudí navštívilo každoročný *knižný veľtrh* v Göteborgu (od 22. do 25. septembra), na ktorom sa švédsky národný koordinačný orgán delil o výstavný stánok s Európskou komisiou a

Európskym parlamentom. Asi 250 ľudí si vypočulo rozhovory so siedmimi slávnymi švédskymi autormi, ktorí sa podelili o svoje skúsenosti, a o tom, čo ich motivovalo k dobrovoľníctvu. Knižný veľtrh sa ukázal ako dobrá príležitosť na poskytnutie iného pohľadu na týchto autorov. Umožnil národnej rade pre záležitosti mládeže spojiť sily s Európskou komisiou a Európskym parlamentom, aby pozornosť širokej verejnosti upriamili na Európsky rok dobrovoľníctva.

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

Ako súčasť národného pracovného programu Spojeného kráľovstva pre ERD11 bola organizácia Volunteering England (VE) poverená identifikovať, rozvíjať a vzájomne si vymieňať osvedčené postupy v rámci *dobrovoľníctva podporovaného zamestnávateľmi* (ESV). V tejto súvislosti organizácia VE vytvorila on-line centrum poskytujúce informácie o ESV, napríklad prípadové štúdie, nedávny výskum a všeobecný zoznam známych a menej známych poradcov a maklérov ESV. Organizácia VE požiadala tri dobrovoľnícke centrá (miestne organizácie, ktoré poskytujú podporu pre infraštruktúru dobrovoľníckej činnosti), aby vyskúšali šesť nových metód podpory dobrovoľníctva podporovaného zamestnávateľmi. Organizácii VE sa podarilo osloviť viac než 500 000 ľudí vo všetkých odvetviach, zatiaľ čo jednotlivé dobrovoľnícke centrá využila na hlbšie pilotné skúšky nových systémov a nápadov. Podarilo sa zorganizovať 23 podujatí pre celkovo 1 700 delegátov.

PRÍLOHA 3: HLAVNÉ EURÓPSKE PROJEKTY: PRÍKLADY OSVEDČENÝCH POSTUPOV

1,964 milióna EUR vyčlenených na 33 hlavných projektov pokrylo do 60 % celkových oprávnených nákladov v 23 členských štátoch v rôznych oblastiach dobrovoľníckeho sektora. Činnosti sa týkali šiestich rôznych tém, rozdelených takto:

- jedenásť projektov, ktoré rozvíjali informácie, propagáciu a výskum (prieskumy, stanovenie noriem kvality, kreatívne súťaže na produkciu audio-vizuálneho materiálu) o dobrovoľníctve s cieľom vzájomne si vymieňať osvedčené postupy, prilákať väčší záujem verejnosti a prehĺbiť znalosti o problematike;
- šesť projektov zameraných na mládež (s cieľom umožniť im vycestovať do zahraničia vykonávať dobrovoľnícku prácu, zvýšiť ich informovanosť a motiváciu, aby sa spoločensky zapájali a podieľali sa na dobrovoľných činnostiach), alebo presvedčiť starších ľudí, aby trávil viac času s mladšími generáciami;
- päť projektov na podporu „dynamických spoločenstiev pomocou angažovaných občanov“, podporujúcich integráciu migrantov a znevýhodnených ľudí do miestnych spoločenstiev a vysvetľujúcich sociálnu úlohu dobrovoľníctva, pre komunitu, ako aj pre životné prostredie;
- štyri projekty týkajúce sa sociálnych služieb (prevencia „nebezpečného správania“ a podpora dobrovoľníctva na účely sociálnej integrácie) a dobrovoľníctva v oblasti zdravotnej starostlivosti;
- štyri projekty zamerané na výskum, výmenu a šírenie technológií, so zameraním na šírenie ich použitia medzi dobrovoľníkmi;
- tri projekty v oblasti dobrovoľníctva zamestnancov.

PRÍKLADY INICIATÍV Z HLAVNÝCH PROJEKTOV

Európska noc bez nehody – 15. októbra 2011

Dobrovoľníci sa intenzívne zapájajú do sociálnych aktivít zameraných na prevenciu nebezpečného správania: „Európska noc bez nehody“ bola hlavným projektom koordinovaným belgickou nadáciou Responsible Young Drivers (Zodpovedných mladých vodičov) vo všetkých 27 členských štátoch EÚ počas noci z 15. na 16. októbra 2011. 1 000 dobrovoľníkov vo veku 18 – 29 rokov sa angažovalo na zvýšení informovanosti medzi mladými vodičmi, aby šoférovali bezpečne a vyhýbali sa drogám a alkoholu.

V rámci uvoľneného, neformálneho a rovesníckeho prístupu týchto tisíc dobrovoľníkov navštívilo 200 nočných klubov po celej EÚ. Nainštalovali tzv. „kabínky uvedomelosti“ pri vchode do klubu a vyzývali mládež zabávajúcu sa v rámci „horúčky sobotnej noci“, aby prijali výzvu a fúkli do alkohol testera predtým, než sa vydajú na cestu, a zaviazali sa, že zostanú triezvi celý večer na znak ich angažovanosti. Určení vodiči boli tesne pred opustením

nočného klubu vyzývaní, aby podstúpili ďalšiu skúšku alkoholu a/alebo drog s cieľom uistiť sa, že budú na ceste domov bezpečne riadiť vozidlo, čím poskytnú pozitívny príklad svojim priateľom a rovesníkom.

„Digitálne technológie v službách dobrovoľníctva a sociálnej inklúzie“

Tento hlavný projekt bol koordinovaný „Banco Informatico, Tecnologico e Biomedico“, bežal v spolupráci so štyrmi združeniami a provinčnou inštitúciou v Taliansku a prispel k rozšíreniu digitálneho prístupu pre značné množstvo sociálnych projektov. Partneri spojili svoje úsilie s cieľom zhromaždiť „zastarané“ technické zariadenia, predovšetkým zastarané počítače a zdravotnícke nástroje, ktoré by boli vyhodnené, a použiť ich na rozšírenie digitálnych znalostí v dobrovoľníckych organizáciách a medzi znevýhodnenými osobami.

Táto iniciatíva zaručila lepšie digitálne prístroje pre značný počet združení a zlepšenie „digitálnych zručností“ prostredníctvom osobitných školení poskytnutých ľuďom, ktorí nedôverovali počítačom, alebo ich používali iba zriedka, a podporila celkové šírenie digitálnych technológií v „neziskovom sektore“.

Hnutie dobrovoľníkov za lepšie parky

Tento projekt, koordinovaný Bunkou alternatívnych aktivít mládeže, do ktorého sa zapojili štyri partnerské organizácie z Grécka a Cypru, vrátane jedného ministerstva, motivoval ľudí v každom veku, ktorí mali potenciálny záujem, aby sa spoločensky zapojili a podporili dobrovoľníctvo zamerané na zelenšie prostredie.

Iniciatívy, t. j. konferencie, tvorivé dielne a výskum mali zvýšiť informovanosť o výhodách dobrovoľníckych akcií v mestských parkoch a o kvalite životného prostredia. Projekt poskytol niektoré nové vedecké vedomosti v oblasti dobrovoľníctva zameraného na mestské a prímestské zelené plochy a parky, čím doplnil jeho prínos pre boj proti zmene klímy, najmä v oblasti komunikácie a zvyšovania informovanosti.

„Služba mestu“

„Služba mestu“ je portugalský projekt zameraný na ľudí bez domova a skupiny na okraji spoločnosti: päť združení pracovalo po celý rok a „slúžilo“ znevýhodneným skupinám v Lisabone, ktorým ponúkali svoj čas. Dobrovoľníci usporiadali niekoľko komunitných večerí, v rámci ktorých vďaka neformálnej, inovatívnej a príjemnej atmosfére týmto ľuďom ponúkli jedinečnú príležitosť rozvíjať dlhodobé vzťahy vrátane emocionálnej, psychologickej, duchovnej a praktickej podpory. Na rozdiel od bežných jedál ponúkaných cirkvami a inými združeniami, pri ktorých sa ľudia môžu cítiť zahanbení alebo nezúčastnení na ľudskej úrovni, projekt „Služba mestu“ priniesol komunitné večere ľuďom na okraji spoločnosti a ľuďom bez

domova, ktorí sa každý večer schádzali na verejných miestach, kde očakávali jedlo podávané rôznymi organizáciami. Takto sa potenciálne zlepšenie na strane dobrovoľníckych organizácií týkajúce sa komunikácie a organizačných schopností skombinovalo s pridanou hodnotou pre život cieľových skupín.

Vysielanie a jeho úloha pri propagácii dobrovoľníctva

Tri združenia (zo Spojeného kráľovstva a Holandska), na čele s britskými dobrovoľníkmi komunitných služieb CSV, spolupracovali ako partneri s BBC, medzinárodne uznávanou rozhlasovou a televíznou organizáciou, aby prilákali nových partnerov a vytvorili silnejšiu dobrovoľnícku sieť na zdieľanie myšlienok a skúseností s oslovením verejnosti prostredníctvom vysielacích médií.

Najoriginálnejší prínos projektu spočíva v pokuse podporiť dobrovoľnícku prácu prostredníctvom vysielania v európskom meradle. Počas dvojdnovej konferencie usporiadanej v septembri 2011 delegáti z mnohých krajín EÚ diskutovali o tom, ako do praxe zaviesť najlepšie stratégie na zintenzívnenie úsilia o zvýšenie viditeľnosti a celkovej aktívnej účasti potenciálnych dobrovoľníkov. Jadrom diskusie boli stratégie, ktoré krajinám, v ktorých je malá, alebo nie je žiadna tradícia vysielania sociálnych akcií a/alebo dobrovoľníctva, umožnia čeliť najsilnejším prekážkam, aby sa ľudia oboznámili s dobrovoľníctvom a nakoniec získali motiváciu a spoločensky sa angažovali.

S cieľom podporiť tento proces sa závery konferencie prezentovali počas 20. výročnej konferencie Volonteuropa, ktorá sa konala v Edinburgu 20. až 23. októbra 2011.

Staň sa dobrovoľníkom! ...zlepšovaním bezpečnosti na cestách

Cieľom projektu „Staň sa dobrovoľníkom!zlepšovaním bezpečnosti na cestách“, riadeného bulharskou organizáciou „Otvorená mládež“ spolu s dvoma belgickými združeniami, bulharskou obcou a bulharským ministerstvom zdravotníctva, je preveriť prístup k vývoju európskeho modelu informovaného rozhodovania o tom, či je vhodné usporiadať jednorazovú dobrovoľnícku akciu alebo plnohodnotnú dobrovoľnícku kampaň, vzhľadom na rôzne okolnosti a želaný účinok, na základe partnerskej komunikácie a podpory účasti občanov. Výsledkom projektu je unikátna metóda, ktorá je ľahko prenosná na európsku úroveň, založená na skutočných zisteniach.

Projekt sa zaoberá nielen otázkou „Čo to znamená byť dobrovoľníkom?“, ale zároveň dáva konkrétne odpovede na dôležitejšie otázky: „Prečo byť dobrovoľníkom?“ a „Ako sa stať dobrovoľníkom?“

Okrem iného sa v rámci projektu vyrobili tri krátke filmy (s dĺžkou 29, 51 a 50 sekúnd, na témy: Čo? Prečo? Ako?) šíriť dobrovoľnícke posolstvo zábavným a neobvyklým spôsobom. Môžete si ich pozrieť na webovej stránke projektu:

<http://roadsafetyvolunteers.open-youth.org/index.php?lang=en>

Hodnoty a aktivity dobrovoľníctva a elektronického dobrovoľníctva

Projekt riadený poľskou nadáciou „Dobrá sieť“ spolu s troma poľskými združeniami a

obecnou inštitúciou pozostáva z dvoch navzájom sa dopĺňujúcich aktivít:

a) kampane „Kľúčové hodnoty dobrovoľníctva“, ktorou sa propagujú rôzne formy dobrovoľníctva a zvyšuje povedomie o hodnote dobrovoľníctva s cieľom prekonať plytký a negatívny obraz o dobrovoľníctve v Poľsku

b) európskej súťaže „Objav elektronické dobrovoľníctvo“ organizovanej na európskej úrovni a zameranej na propagáciu jednej konkrétnej formy dobrovoľníctva – elektronického dobrovoľníctva (dobrovoľníctva na internete).

Projekt je zameraný na zvyšovanie povedomia o hodnote dobrovoľníctva, podporu rôznych dobrovoľníckych aktivít a podnecovanie občianskej spoločnosti k využívaniu nových typov dobrovoľníckej práce (najmä elektronického dobrovoľníctva) s cieľom posilniť ju, bojovať proti sociálnemu vylúčeniu a zlepšiť kvalitu samotného dobrovoľníctva.

Projekt zahŕňa aj výskum rôznych foriem a hodnôt dobrovoľníctva a zber skutočných príbehov dobrovoľníkov ako interaktívny a inovatívny spôsob filmovania a propagácie dobrovoľníckych príbehov: používatel'ov webových stránok projektu (www.tojestwolontariat.pl) môžu odovzdávať svoje krátke filmy.